

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 8 och 9 §§ lagen om pensionsstiftelser, lag om ändring av 35 och 42 §§ lagen om sjömanspensioner och lag om ändring av lagen om arbetslöshetskassor

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om pensionsstiftelser, lagen om sjömanspensioner och lagen om arbetslöshetskassor ändras så att de medborgarskapskrav som gäller för medlemmarna i pensionsstiftelsernas, sjömanspensionskassans och arbetslöshetskassornas styrelser och andra organ slopas och att hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet jämställs med hemort i Finland. Varje stiftelse och kassa skall dock ha minst en sådan i Finland bosatt företrädare, vilken i laga ordning kan tillställas en stämning eller delgivning som är riktad till stiftelsen eller kassan.

Propositionen ansluter sig till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av medborgarskaps- och bosättningskraven i lagen om aktiebolag, lagen om bostadsaktiebolag, lagen om öppna bolag och kommanditbolag, lagen om andelslag, prokuralagen, lagen

om stiftelser samt vattenlagen. Motsvarande ändringsförslag ingår för försäkringsbolagens del i regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om försäkringsbolag, 3 § lagen om pension för arbetstagare och 5 § patientskadelagen samt för försäkringsföreningarnas del i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsföreningar. Propositionen ansluter sig dessutom till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen angående rättighet att idka näring samt om ändring av vissa lagar som har samband med den.

Propositionen har samband med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) och avsikten är att lagarna skall träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Nuläget

Enligt 8 § 1 mom. lagen om pensionsstiftelser skall medlemmarna och suppleanterna i en pensionsstiftelses styrelse vara här i landet bosatta finska medborgare. I pensionsstiftelsens stadgar kan bestämmas att uppgifter som ankommer på styrelsen kan anförtros en funk-

tionär som är anställd hos stiftelsen. Enligt 9 § 1 mom. skall denna person vara finsk medborgare och bosatt i landet. Samma bosättnings- och medborgarskapskrav gäller enligt 9 § 2 mom. för medlemmarna i ett sådant särskilt förvaltningsorgan, som med stöd av pensionsstiftelsens stadgar har beslutanderätt i stiftelsens angelägenheter. Enligt 9 § 3 mom. skall stämning eller annan delgivning anses ha kommit stiftelsen till handa när den i laga ordning har delgivits en medlem av styrelsen.

Enligt 35 § 2 mom. lagen om sjömanspensioner (72/56) skall medlemmarna av sjömanspensionskassans styrelse och fullmäktige vara i landet bosatta finska medborgare som har fyllt tjugofem år. I 42 § stadgas att stämning eller annan delgivning anses ha kommit pensionskassan till handa när den i laga ordning har delgivits en person som har rätt att teckna kassans namn.

Enligt 2 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor (603/84) skall de som bildar en arbetslöshetskassa vara i Finland bosatta finska medborgare vilka ämnar ansluta sig till kassan. Kravet på finskt medborgarskap gäller enligt 11 § även medlemmarna och suppleanterna i kassans styrelse. I samma paragraf stadgas att endast medlemmar av kassan kan väljas till medlemmar och suppleanter i dess styrelse. I 3 § 1 mom. stadgas att endast i Finland bosatta lönearbetare kan bli medlemmar i en arbetslöshetskassa. Enligt 12 § 3 mom. anses stämning eller annan delgivning ha kommit kassan till handa när den i laga ordning har delgivits en styrelsemedlem eller någon annan som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna kassans namn.

1.2. De föreslagna ändringarna beträffande medborgarskaps- och bosättningskraven

1.2.1. Styrelsemedlemmarna i en stiftelse eller kassa

Bestämmelser om etableringsrätten ingår i kapitel 2 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Enligt bestämmelserna i artikel 31 — 35 i EES-avtalet utgår man från att medborgarna i andra EES-stater inte diskrimineras när det är fråga om rätten att grunda eller leda företag i vilken EES-stat som helst. Tillämpningen av denna princip om icke-diskriminering kräver vissa ändringar i den finska lagstiftningen om bodelags- och näringsrätt.

Avsikten med föreliggande proposition är att i fråga om pensionsstiftelserna, sjömanspensionskassan och arbetslöshetskassorna införa motsvarande ändringar som det i enlighet med separata regeringspropositioner är meningen att ta in i den lagstiftning som gäller bl.a. personer som grundar aktiebolag, andelslag, försäkringsbolag eller försäkringsföreningar

och personer som blir medlemmar i något organ inom dessa. De nämnda propositionerna grundar sig inte bara på EES-avtalet, utan också på allmän internationell praxis.

I denna proposition föreslås att 8 § 1 mom. lagen om pensionsstiftelser ändras så att minst hälften av medlemmarna och suppleanterna i en pensionsstiftelses styrelse skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Social- och hälsovårdsministeriet skall enligt förslaget kunna bevilja pensionsstiftelsen undantag från bosättningskravet. Ändringsförslaget innebär dels att bosättningskravet lindras, dels att medborgarskapskravet slopas.

Vidare föreslås att 9 § lagen om pensionsstiftelser ändras så att en funktionär som avses i paragrafens 1 mom. samt minst hälften av medlemmarna i ett sådant förvaltningsorgan som avses i paragrafens 2 mom. skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Också från detta bosättningskrav skall social- och hälsovårdsministeriet ha rätt att bevilja undantag. Förslaget innebär likaså att medborgarskapskravet slopas i fråga om dessa personer.

Ovan avsedda undantag kan exempelvis komma att gälla en person som är anställd hos ett finländskt företag och som är bosatt i närheten av Finland, men inte i en annan EES-stat.

Det föreslås att motsvarande ändring görs i 35 § 2 mom. lagen om sjömanspensioner. Enligt förslaget skall minst hälften av medlemmarna av sjömanspensionskassans styrelse och fullmäktige vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Samtidigt är det meningen att slopa medborgarskapskravet i fråga om medlemmarna i styrelsen och fullmäktige. Dessutom föreslås det att social- och hälsovårdsministeriet skall ha rätt att bevilja sjömanspensionskassan undantag från bosättningskravet.

Det föreslås att det medborgarskaps- och bosättningskrav som gäller personer som bildar en arbetslöshetskassa skall slopas i 2 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor. I 11 § föreslås motsvarande ändring i fråga om medlemmarna och suppleanterna i arbetslöshetskassans styrelse. En arbetslöshetskassa skall på samma sätt som enligt den gällande lagen kunna bildas endast av fysiska personer som ämnar ansluta sig till kassan. Likaså skall medlemmarna och suppleanterna i styrelsen också i fortsättningen vara medlemmar i kassan. I detta sammanhang

föreslås inte ändringar i de villkor för medlemskap i en arbetslöshetskassa som ingår i 3 §.

1.2.2. Mottagare av stämning eller annan delgivning

Myndigheternas, klienternas och andra grupperingars intresse kräver att varje sammanslutning och stiftelse som grundas i Finland här i landet skall ha en företrädare, som har rätt att på sammanslutningens eller stiftelsens vägnar ta emot stämningar och andra delgivningar. I fråga om de sammanslutningar som finns införda i handelsregistret föreslås ett dylikt förfarande i en separat regeringsproposition med förslag till lag om ändring av lagen angående rättighet att idka näring samt om ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 259/1992 rd). Eftersom pensionsstiftelserna, sjömanspensionskassan och arbetslöshetskassorna inte omfattas av den sistnämnda lagen och eftersom de inte heller införs i handelsregistret, föreslås i föreliggande proposition att varje stiftelse och kassa skall ha minst en i Finland bosatt företrädare vilken i laga ordning kan tillställas en stämning eller delgivning som är riktad till stiftelsen eller kassan. Enligt förslaget skall denna företrädare antingen vara medlem av stiftelsens eller kassans styrelse eller vara en person som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna stiftelsens eller kassans namn. Det föreslås att ändringar i detta syfte görs i 9 § lagen om pensionsstiftelser, 42 § lagen om sjömanspensioner och 12 § lagen om arbetslöshetskassor.

2. Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Vid beredningen har företrädare för Pensionstiftelseföreningen-PSF rf, sjömanspensionskassan och Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf hörts. Dessa organisationer har inte motsatt sig de föreslagna ändringarna.

3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

Propositionen har inte nämnvärda ekonomiska eller organisatoriska verkningar.

4. Ikraftträdande

Propositionen har samband med EES-avtalet. Lagarna föreslås träda i kraft vid samma tidpunkt som EES-avtalet träder i kraft. Tidpunkten för ikraftträdandet bör bestämmas genom förordning.

Enligt förslaget skall stadgandena i den nya lagen tillämpas omedelbart sedan lagen har trätt i kraft, även om pensionsstiftelsens eller arbetslöshetskassans stadgar innehåller sådana bestämmelser om t.ex. styrelsemedlemmarnas medborgarskap och hemvist som strider mot den nya lagen. Pensionsstiftelserna och arbetslöshetskassorna skall dock erbjudas en tillräckligt lång övergångsperiod, under vilken de kan ändra sina stadgar i överensstämmelse med kraven i den nya lagen. Enligt förslaget skall denna övergångsperiod vara två år räknat från tidpunkten då den nya lagen träder i kraft. Under denna tid skall pensionsstiftelserna och arbetslöshetskassorna även ansöka om social- och hälsovårdsministeriets fastställelse för stadgeändringarna.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

Propositionen ansluter sig till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av medborgarskaps- och bosättningskraven i lagen om aktiebolag, lagen om bostadsaktiebolag, lagen om öppna bolag och kommanditbolag, lagen om andelslag, prokuralagen, lagen om stiftelser samt vattenlagen (RP 236/1992 rd). Motsvarande ändringsförslag ingår för försäkringsbolagens del i en separat regeringsproposition med förslag till lagar om ändring av lagen om försäkringsbolag, 3 § lagen om pension för arbetstagare och 5 § patientskadlagen samt för försäkringsföreningarnas del i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsföreningar. Propositionen ansluter sig dessutom till en separat regeringsproposition med förslag till lag om ändring av lagen angående rättighet att idka näring samt om ändring av vissa lagar som har samband med den.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 8 och 9 §§ lagen om pensionsstiftelser**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 8 § 1 mom. och 9 § lagen den 2 december 1955 om pensionsstiftelser (469/55), av dessa lagrum 8 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 17 december 1971 (874/71), som följer:

8 §

Pensionsstiftelsens styrelse skall bestå av minst fem medlemmar och varje medlem skall ha minst en personlig suppleant. Minst hälften av styrelsemedlemmarna och suppleanterna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte social- och hälsovårdsministeriet ger stiftelsen rätt att göra undantag.

ansvar som stiftelsens styrelse har enligt denna lag får dock inte inskränkas härigenom. Minst hälften av förvaltningsorganets medlemmar skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte social- och hälsovårdsministeriet ger stiftelsen rätt att göra undantag.

Stämning eller annan delgivning anses ha kommit stiftelsen till handa när den i laga ordning har delgivits en styrelsemedlem eller en person som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna stiftelsens namn. Minst den ena av de här nämnda personerna skall vara bosatta i Finland.

9 §

På styrelsen ankommer att föra stiftelsens talan inför domstol och myndigheter samt att i övrigt företräda stiftelsen och handha dess angelägenheter. I stiftelsens stadgar kan bestämmas huruvida och i vilken utsträckning dylika uppgifter kan anförtros åt en eller flera styrelsemedlemmar eller åt en utom styrelsen stående funktionär som är anställd hos stiftelsen. En dylik funktionär skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte social- och hälsovårdsministeriet ger stiftelsen rätt att göra undantag.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Om stadgarna för en pensionsstiftelse som har registrerats innan denna lag trädde i kraft innehåller bestämmelser som strider mot denna lag, skall i stället för dem tillämpas denna lag. En dylik pensionsstiftelse skall dock fatta beslut om ändring av sina stadgar i överensstämmelse med denna lag samt inom två år sedan denna lag trädde i kraft ansöka om social- och hälsovårdsministeriets fastställelse av stadgeändringarna.

I stiftelsens stadgar kan beslutanderätten i stiftelsens angelägenheter tilldelas ett särskilt förvaltningsorgan. De skyldigheter eller det

2.

Lag**om ändring av 35 och 42 §§ lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 35 § 2 mom. och 42 § lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) som följer:

35 §

Medlemmarna av styrelsen och fullmäktige skall ha fyllt 25 år och minst hälften av dem skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte social- och hälsovårdsministeriet ger pensionskassan rätt att göra undantag. Till medlem får inte utses en person som inte är förtrogen med sjöfart eller försäkring eller investeringsverksamhet.

kommit pensionskassan till handa när den i laga ordning har delgivits en styrelsemedlem eller en person som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna pensionskassans namn. Minst den ena av de här nämnda personerna skall vara bosatta i Finland.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

42 §

Stämning eller annan delgivning anses ha

3.

Lag**om ändring av lagen om arbetslöshetskassor**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 1 mom., 11 § och 12 § 3 mom. lagen den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/84) som följer:

2 §

Bildande av arbetslöshetskassa

En arbetslöshetskassa bildas genom ett skriftligt avtal som innehåller kassans stadgar och som undertecknas av minst tio personer vilka ämnar ansluta sig till kassan.

suppleant kan väljas en medlem av kassan som har fyllt 18 år.

12 §

Styrelsens uppgifter och verksamhet

11 §

Arbetslöshetskassas styrelse

En arbetslöshetskassa skall ha en styrelse som består av minst tre medlemmar och lika många suppleanter. Till styrelsemedlem och

Stämning eller annan delgivning anses ha kommit kassan till handa när den i laga ordning har delgivits en styrelsemedlem eller en person som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna kassans namn. Minst den ena av de här nämnda personerna skall vara bosatta i Finland.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Om stadgarna för en arbetslöshetskassa som har registrerats innan denna lag trädde i kraft innehåller bestämmelser som strider mot denna lag, skall i stället för dem tillämpas denna lag.

En dylik arbetslöshetskassa skall dock fatta beslut om ändring av sina stadgar i överensstämmelse med denna lag samt inom två år sedan denna lag trädde i kraft ansöka om social- och hälsovårdsministeriets fastställelse av stadgeändringarna.

Helsingfors den 20 november 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma HUUHTANEN*

1.

Lag**om ändring av 8 och 9 §§ lagen om pensionsstiftelser**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 8 § 1 mom. och 9 § lagen den 2 december 1955 om pensionsstiftelser (469/55), av dessa lagrum 8 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 17 december 1971 (874/71), som följer:

Gällande lydelse

8 §

Pensionsstiftelsens styrelse skall bestå av minst fem medlemmar, och varje medlem skall ha åtminstone en personlig suppleant. Styrelsemedlemmarna och suppleanterna skola vara här i landet bosatta *finska medborgare*.

9 §

På styrelsen ankommer att föra stiftelsens talan inför domstol och myndigheter samt i övrigt företräda stiftelsen och handha dess angelägenheter. I stiftelsens stadgar må bestämmas, huruvida och i vilken utsträckning dylika uppgifter må anförtros åt en eller flere styrelsemedlemmar eller åt en utom styrelsen stående funktionär i stiftelsens tjänst, som är här i landet bosatt *finsk medborgare*.

I stiftelsens stadgar må beslutanderätten i stiftelsens angelägenheter tilldelas *åt* ett särskilt förvaltningsorgan. Stiftelsens styrelse enligt denna lag åvilande skyldigheter eller ansvar må likväl icke härigenom inskränkas. Medlem av förvaltningsorganet bör vara här i landet bosatt *finsk medborgare*.

Stämning eller annat tillkännagivande skall anses hava kommit stiftelsen till handa, då den i laga ordning har delgivits medlem av styrelsen.

Föreslagen lydelse

8 §

Pensionsstiftelsens styrelse skall bestå av minst fem medlemmar och varje medlem skall ha *minst* en personlig suppleant. *Minst hälften av styrelsemedlemmarna och suppleanterna skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte social- och hälsovårdsministeriet ger stiftelsen rätt att göra undantag.*

9 §

På styrelsen ankommer att föra stiftelsens talan inför domstol och myndigheter samt *att* i övrigt företräda stiftelsen och *handha* dess angelägenheter. I stiftelsens stadgar *kan* bestämmas huruvida och i vilken utsträckning dylika uppgifter *kan* anförtros åt en eller *flera* styrelsemedlemmar eller åt en utom styrelsen stående funktionär *som är anställd hos stiftelsen. En dylik funktionär skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte social- och hälsovårdsministeriet ger stiftelsen rätt att göra undantag.*

I stiftelsens stadgar *kan* beslutanderätten i stiftelsens angelägenheter tilldelas ett särskilt förvaltningsorgan. *De skyldigheter eller det ansvar som stiftelsens styrelse har enligt denna lag får dock inte inskränkas härigenom. Minst hälften av förvaltningsorganets medlemmar skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte social- och hälsovårdsministeriet ger stiftelsen rätt att göra undantag.*

Stämning eller *annan delgivning* anses *ha* kommit stiftelsen till handa *när* den i laga ordning har delgivits *en styrelsemedlem eller en person som har rätt att ensam eller tillsammans*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

med någon annan teckna stiftelsens namn. Minst den ena av de här nämnda personerna skall vara bosatta i Finland.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Om stadgarna för en pensionsstiftelse som har registrerats innan denna lag trädde i kraft innehåller bestämmelser som strider mot denna lag, skall i stället för dem tillämpas denna lag. En dylik pensionsstiftelse skall dock fatta beslut om ändring av sina stadgar i överensstämmelse med denna lag samt inom två år sedan denna lag trädde i kraft ansöka om social- och hälsovårdsministeriets fastställelse av stadgeändringarna.

2.

Lag

om ändring av 35 och 42 §§ lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 35 § 2 mom. och 42 § lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Medlemmarna av styrelsen och fullmäktige skola vara i landet bosatta *finska medborgare*, som fyllt tjugofem år. Till medlem må icke utses person, som icke är förtrogen med sjöfart eller försäkring eller investeringsverksamhet.

Medlemmarna av styrelsen och fullmäktige skall ha fyllt 25 år och minst hälften av dem skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte social- och hälsovårdsministeriet ger pensionskassan rätt att göra undantag. Till medlem får inte utses en person som inte är förtrogen med sjöfart eller försäkring eller investeringsverksamhet.

42 §

Stämning eller annat meddelande anses hava delgivits pensionskassan, då person, som äger rätt att teckna kassans namn, i laga ordning erhållit del därav.

42 §

Stämning eller annan delgivning anses ha kommit pensionskassan till handa när den i laga ordning har delgivits en styrelsemedlem eller en person som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna pensionskassans namn. Minst den ena av de här nämnda personerna skall vara bosatta i Finland.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

3.

Lag

om ändring av lagen om arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 § 1 mom., 11 § och 12 § 3 mom. lagen den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/84) som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Bildande av arbetslöshetskassa

Arbetslöshetskassa bildas genom skriftligt avtal som innehåller kassans stadgar och som undertecknas av minst tio i Finland bosatta finska medborgare vilka ämnar ansluta sig till kassan.

2 §

Bildande av arbetslöshetskassa

En arbetslöshetskassa bildas genom ett skriftligt avtal som innehåller kassans stadgar och som undertecknas av minst tio personer vilka ämnar ansluta sig till kassan.

11 §

Arbetslöshetskassas styrelse

Arbetslöshetskassa skall ha en styrelse som består av minst tre medlemmar och lika många suppleanter. Till styrelsemedlem och suppleant kan väljas endast finska medborgare som fyllt 18 år och är medlem av kassan.

11 §

Arbetslöshetskassas styrelse

En arbetslöshetskassa skall ha en styrelse som består av minst tre medlemmar och lika många suppleanter. Till styrelsemedlem och suppleant kan väljas en medlem av kassan som har fyllt 18 år.

12 §

Styrelsens uppgifter och verksamhet

Stämning eller annat meddelande anses ha kommit till kassans kännedom då delgivning i laga ordning skett till medlem av styrelsen eller till den som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna kassans namn.

Stämning eller annan delgivning anses ha kommit kassan till handa när den i laga ordning har delgivits en styrelsemedlem eller en person som har rätt att ensam eller tillsammans med någon annan teckna kassans namn. Minst den ena av de här nämnda personerna skall vara bosatta i Finland.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Om stadgarna för en arbetslöshetskassa som har registrerats innan denna lag trädde i kraft innehåller bestämmelser som strider mot denna lag, skall i stället för dem tillämpas denna lag. En dylik arbetslöshetskassa skall dock fatta beslut om ändring av sina stadgar i överensstämmelse med denna lag samt inom två år sedan denna lag trädde i kraft ansöka om social- och hälsovårdsministeriets fastställelse av stadgeändringarna.
